

Безоплатна медична допомога для тимчасово переміщених українців у Латвії.

Кожен громадянин України, який перебуває в Латвії, може розраховувати на всі медичні послуги та ліки, оплачені латвійською державою. Для українців ці послуги — безоплатні.

У Латвії працює єдиний номер щодо роботи медичної системи та консультацій для українців: +371-8000-1234 або +371-6704-5005 (для дзвінків із закордонних номерів).

Номер працює: з понеділка по четвер — з 08:30 до 17:00 та у п'ятницю — з 08:30 до 15:00. Мова спілкування: англійська та російська.

За цим номером українці можуть:

- отримати консультацію лікаря загальної практики (сімейний лікар, терапевт);
- знайти вузькоспеціалізованого лікаря та дізнатися про правила запису до нього;
- знайти медичний заклад, де можна отримати допомогу, та дізнатися його контакти;
- знайти стоматолога (для дітей до 18 років стоматологія в Латвії безоплатна, для дорослих — платна послуга).

На прийом до лікаря загальної практики, стоматолога та інших лікарів потрібно попередньо записатися, подзвонивши або прийшовши до реєстратури закладу, який вам порадять на загальній лінії.

У лікаря загальної практики українці можуть отримати всю необхідну медичну допомогу: огляд та лікування, вакцинацію, за потреби направлення до спеціалізованого лікаря, рецепт на ліки, в тому числі за державними програмами.

Якщо українцям потрібна консультація лікаря загальної практики у неробочі години та на свята, працює інша лінія: 601-6001 (понеділок-п'ятниця — з 17:00 до 8:00, вихідні — цілодобово). Для отримання інформації російською мовою натисніть кнопку «4».

Для того, щоб отримати медичну допомогу в Латвії, з собою потрібно мати принаймні один із таких документів:

- закордонний паспорт громадянина України;
- візу, яку видали прикордонники Латвії, під час вашого в'їзду до країни на підставі інших документів;
- посвідка на постійне проживання, якщо така є;

Якщо немає жодного з перерахованих документів, зателефонуйте на +371-8000-1234.

Корисні контакти:

- Невідкладна медична допомога (доступна українцям): 113 та 112
- [Медична допомога дітям](#): +371-2568-0140
- Загальна інформація щодо COVID-19: 8989 (з 08:00 до 20:00 у будні дні та з 09:00 до 18:00 у вихідні)
- Тестування на ковід: 8303 (з 08:00 до 18:00 у будні дні та з 09:00 до 14:00 у вихідні)

- Інформація щодо карантину, якщо виявили COVID-19: +371-6738-7661 (з 09:00 до 16:00 у будні дні)
- Вебсайт Міністерства охорони здоров'я www.vm.gov.lv
- Вебсайт Національної служби здоров'я www.vmnvd.gov.lv
- Більше інформації про медичну допомогу в Латвії — за [посиланням](#).

Як працює медична система

Як і в Україні, в Латвії за перших проблем зі здоров'ям люди звертаються до свого сімейного лікаря, з яким укладена декларація. Сімейні лікарі надають широкий спектр послуг, від первинного огляду до лікування. Вони також дають направлення до лікарів вузької спеціалізації, на додаткову діагностику та лабораторні дослідження, виписують рецепти та проводять щеплення.

У Латвії є таке поняття як спеціаліст прямого доступу — це вузькоспеціалізовані лікарі, до яких можна звертатися без направлення від сімейного лікаря. Зокрема, це:

- гінеколог,
- окуліст,
- педіатр,
- дитячий хірург,
- нарколог,
- дерматовенеролог (якщо пацієнт страждає на хворобу, що передаються),
- ендокринолог (лікування цукрового діабету),
- онколог й онколог-хіміотерапевт,
- пульмонолог (для хворих на туберкульоз),
- психіатр та дитячий психіатр,
- інфекціоніст (якщо пацієнт ВІЛ-інфікований або мав безпосередній контакт з ВІЛ-інфікованою людиною).

Переважає більшість ліків в аптеках Латвії відпускаються за рецептом. У країні також працюють державні програми, які покривають за пацієнтів вартість препаратів. Найбільш популярна програма — безоплатні ліки для людей похилого віку від серцево-судинних хвороб.

Основна проблема медичної системи Латвії — дуже довгі черги до лікарів. Часто запису до сімейного лікаря потрібно очікувати 1–6 місяців. Такі ж черги і до інших лікарів. Планову операцію можна чекати до 2 років.

Медична система в Латвії — державна, вона фінансується з бюджету країни. У країні немає державного медичного страхування, а лише приватне. За потреби людина може придбати приватний поліс.

Як отримати доступ до спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги

Щоб потрапити на прийом до спеціаліста вузької спеціалізації, зробити будь-яке лабораторне чи інструментальне дослідження, взяти направлення на стаціонарне або амбулаторне лікування — потрібно спершу відвідати сімейного лікаря. До речі, аналогічні правила діють і в Україні.

У Латвії сімейний лікар не просто видає направлення на прохання пацієнта. Перед тим як направити людину на додаткові дослідження та до спеціаліста вузької спеціалізації, сімейний лікар проводить огляд, дослідження та приймає рішення, щодо необхідності пацієнту додаткового обстеження. Лікар сімейної практики може самостійно продовжити лікування пацієнта.

Разом із тим, існує багато вузькоспеціалізованих фахівців, до яких пацієнт може звертатися без направлення сімейного лікаря (їх перелік див. вище). Для українців також діє це правило.

Щоб записатися на прийом до сімейного лікаря або лікарів прямого доступу, українцям потрібно зателефонувати за номером:

- +371-8000-1234 — для дзвінків з місцевих номерів,
- +371-6704-5005 — для дзвінків із закордонних номерів.

Зазначимо, що українки, які хочуть перервати небажану вагітність, можуть це зробити в Латвії безоплатно. За [посиланням](#) є покрокова інструкція, як зробити аборт українкам, які постраждали від насильства під час війни росії в Україні. Для отримання послуги потрібен лише документ, що засвідчує особу. Список медичних закладів, що надають цю послугу, [доступний тут](#).

Чи є у Латвії преференції для українців

Латвія надала українцям, які рятуються від війни, безоплатний доступ до всіх медичних послуг в країні. Виключення становить лише стоматологія для дорослих — за це українцям доведеться платити.

Виклик екстреної медичної допомоги в Латвії

Українці, які тимчасово живуть в Латвії, можуть розраховувати на невідкладну медичну допомогу. Викликати бригаду можна за номером 112 або 113.

У Латвії екстрена медична допомога надається пацієнтам з травмами, раптовими захворюваннями або загостренням хронічних захворювань, які потребують невідкладної медичної допомоги, і коли така необхідна допомога не входить до компетенції лікаря первинної ланки.

Також отримати невідкладну допомогу можна в пунктах екстреної медичної допомоги. До них можна дістатися самотійно, якщо є така можливість. В пунктах екстреної медичної допомоги медичні послуги надає не менше, ніж один лікар з однією медичною сестрою або помічником лікаря. Якщо поблизу пацієнта немає пункту екстреної медичної допомоги, можна звернутися до приймального відділення лікарні, в якій надаються відповідні послуги.

Перелік пунктів [екстреної медичної допомоги](#) та [приймальних відділень](#).

У випадку, коли вирішити проблему зі здоров'ям може сімейний лікар (температура, легкі проблеми зі здоров'ям, помірні болі та інше), варто звернутися до нього (у першому розділі ми розповідали про звернення до сімейних лікарів).

Як отримати ліки ХХХі

У Латвії переважна більшість ліків продаються за рецептом. До безрецептурних ліків належать зазвичай ті, що знімають симптоми, знижують температуру, полегшують біль у горлі, допомагають знизити алергічні реакції та інші. А ось, наприклад, антибіотики, інсуліни — можна придбати лише за рецептом.

Сімейні лікарі або вузькоспеціалізовані фахівці (наприклад, онкологи, хірурги, окулісти), які уклали договір з Національною службою здоров'я, можуть виписувати рецепти на ліки, вартість яких пацієнтам компенсує держава. Для українців така функція також доступна — якщо лікар приймає

рішення, що пацієнту з України потрібні ліки за рецептом, то неодмінно випише його.

Лікарські засоби та вироби медичного призначення, які включені до переліку ліків, вартість яких відшкодовується, повністю оплачуються коштом державного бюджету. Безрецептурні ліки до такого переліку не входять.

Якщо пацієнтові з України потрібне специфічне лікування або продовження медикаментозного лікування (інсуліни, пігулки для регулювання тиску, ліки проти серцево-судинних хвороб та ін.), то слід спочатку звернутися до сімейного лікаря. Рецепти на закупівлю ліків, які відшкодовуються державою, видаються сімейним лікарем та спеціалістом, до якого, у разі потреби, сімейний лікар може виписати направлення.

Детальніше про порядок отримання ліків, які відшкодовуються державою, можна дізнатися за довідковим номером Національної служби здоров'я (НСЗ) Латвії +371-8000-1234.

Якщо рецепт на ліки отримано в Україні, то він буде діяти в Латвії. Але ліки пацієнт мусить придбати за власні кошти.

Вакцинація для дітей та дорослих

Українські діти, які прибули в Латвію або народилися тут, мають право на безоплатну вакцинацію згідно з латвійським календарем щеплень. У Латвії дітям роблять наступні щеплення:

- новонароджених вакцинують проти туберкульозу;
- на 6 тижнів після народження починають вакцинацію проти ротавірусної інфекції;
- у віці 2, 4 та 6 місяців дитину вакцинують комбінованою вакциною проти дифтерії, правця, коклюшу, поліомієліту, інфекції *Haemophilus influenzae* типу b та гепатиту В, а також у цьому віці (2 та 4 місяці) дітей вакцинують проти пневмококової інфекції;
- у віці 12 та 15 місяців дитину вакцинують комбінованою вакциною проти дифтерії, правця, коклюшу, поліомієліту, інфекції *Haemophilus influenzae* типу b та гепатиту В, а також у цьому віці вводять вакцину проти пневмококової інфекції, а також проти кору, краснухи, епідемічного паротиту (свинки) та вітрянки;
- у 7 років дитину вакцинують комбінованою вакциною проти дифтерії, правця, коклюшу, поліомієліту, також проти кору, краснухи, епідемічного паротиту (свинки) та вітрянки;
- у 12 років дитину вакцинують проти вірусу папіломи людини;
- у 14 років — проти дифтерії, правця та коклюшу.

Діти в Латвії отримують додаткові вакцини, що забезпечують захист проти ротавірусної інфекції, пневмококової хвороби, вітрянки та вірусу папіломи людини. Ці додаткові вакцини можуть отримати й українські діти.

Якщо дитині, яка виїхала з України, ще не має два повних місяці від народження, лікарі у Латвії радять почати вакцинацію проти:

- ротавірусу (цю пероральну вакцину можна вводити з віку 6 тижнів) та пневмококової інфекції;
- у віці між 12-15 місяців та 7 років дітей рекомендується вакцинувати проти вітрянки та пневмококової інфекції;
- у віці 12 років — проти вірусу папіломи людини.

У Латвії дітей вакцинують сімейні лікарі. Також отримати щеплення можна у кабінетах вакцинації та центрах вакцинації. Ці послуги для українців безоплатні.

Інформацію про пошук сімейного лікаря для вакцинування дитини можна знайти на [вебсайті](#). Або звернутися до Центру підтримки українським громадянам за адресою: Рига, вул. Кальтю, 1 (Rīga, Kaļķu iela 1).

Більш детально про вакцинацію дітей в Латвії можна прочитати в [брошурі](#).

Щеплення проти COVID-19 також роблять сімейні лікарі всім українцям, старшим за 16 років. Для українців у Литві доступні наступні вакцини:

- Moderna (дві дози з інтервалом у 28 днів);
- Oxford/AstraZeneca (дві дози з інтервалом у 28 днів);
- Pfizer/BioNTech (дві дози з інтервалом у 21 день);
- Johnson&Johnson (однодозна);
- Вакцина від Novavax (дві дози з інтервалом у 3-4 тижні);
- Vaxzevria (дві дози з інтервалом 4-12 тижнів).

На вакцинацію потрібно приходити з посвідкою про особу. Українці, які отримали статус біженця можуть показати проїзний документ біженця та постійний дозвіл на проживання. Нерезидент Латвії — паспорт або ID-код.

Процедура реєстрації:

- якщо українець має інтернет-банкінг одного з банків Латвії або електронний підпис, чинний в Латвії, він може зареєструватися на сайті manavakcina.lv;
- ті, хто не має можливості подати заявку на отримання вакцини, використовуючи інтернет-банкінг або електронний підпис, можуть записатися за телефоном 8989.

Медична допомога вагітним: спостереження, пологи, документи для малюка

Спостереження за вагітністю, у тому числі консультації лікаря та акушерки, лабораторні та діагностичні дослідження протягом окремих тижнів вагітності оплачуються з державного бюджету Латвії. Заклади, де послуги надаються безоплатно, мають бути законтраковані латвійською Національною службою здоров'я. В таких закладах всі перераховані послуги для вагітних українок також безоплатні.

Щоб отримати оплачений державою моніторинг вагітності, необхідно звернутися до гінеколога, акушерки або сімейного лікаря (у першому розділі є інформація про пошук сімейного лікаря у Латвії), який має договірні відносини з державою (укладений договір з НСЗ Латвії). Вищезазначений медичний персонал — після оцінки медичних потреб окремої вагітності — визначає, який фахівець є компетентним здійснювати подальший догляд за вагітною жінкою.

Перелік медичних закладів, які надають державні медичні послуги лише вагітним та жінкам у післяпологовому періоді:

- [Ризьке відділення](#)
- [Земгальський відділ](#)
- [Відземська філія](#)
- [Латгальська гілка](#)
- [відділ Курземе](#)

Вагітні українки, моніторинг вагітності яких здійснюватиметься в Латвії, можуть розраховувати на наступні безоплатні послуги:

- консультації гінеколога (сімейного лікаря або акушерки, якщо вагітність спостерігає один із цих спеціалістів);
- лабораторні дослідження (наприклад, загальний аналіз крові, аналіз сечі);
- УЗД плода;
- визначення індексу маси тіла;
- прослуховування серцебиття плода;
- інші послуги.

Враховуючи стан здоров'я вагітної та медичні показання, лікар також може призначити додаткові консультації або обстеження. У такому випадку лікар видасть направлення на отримання медичних послуг за рахунок держави.

Народжувати українки також можуть безоплатно в тих закладах, які мають договір з НСЗ Латвії. Сімейні пологи також оплачуються з державного бюджету — тобто чоловік вагітної або інший родич може брати участь у пологах безоплатно. Також в Латвії безоплатною є епідуральна анестезія.

Якщо у жінки почалися пологи, то до закладу потрібно добиратися самостійно. Якщо немає такої можливості — потрібно звернутися до Служби невідкладної медичної допомоги за номером 113.

При зверненні до пологового будинку вагітна повинна мати з собою материнський паспорт (аналог української обмінної карти) та оригінали проведених під час вагітності УЗД, аналізів на групу крові та резус-фактор, якщо є.

Перелік державних лікарень, що надають допомогу по вагітності та пологах, є за [посиланням](#).

Більш детально про перелік послуги та заклади, де можна спостерігати за вагітністю та народжувати, можна прочитати за [посиланням](#). А також у спеціальній [брошурі](#).

Жіноча консультація

Українки можуть отримати безоплатну консультацію гінеколога у тих закладах, що мають контракт з НСЗ Латвії. Направлення від сімейного лікаря до гінеколога не потрібне, тобто до лікаря можна звернутися напряму. Для отримання консультації необхідно записатися на прийом, зателефонувавши до медичного закладу або особисто звернувшись в реєстратуру.

Інформацію про те, як і де отримати послуги гінекологів, можна дізнатися, зателефонувавши на безоплатну інформаційну лінію 8000-1234 або звернувшись до найближчої поліклініки, центру здоров'я.

Оцінивши стан здоров'я пацієнтки, гінеколог може виписати ліки, що компенсуються державою, видати направлення на діагностичне чи лабораторне обстеження, хірургічні процедури тощо.

Також для українок, які постраждали від насильства під час війни росії в Україні і хочуть перервати небажану вагітність, влада Латвії дозволила робити безоплатні аборти. Для отримання послуги потрібен лише документ, що засвідчує особу. Список медичних закладів, що надають цю послугу, [доступний тут](#).

Більш детально про аборти для українок у Латвії читайте за [посиланням](#).

Стоматологічна допомога

Стоматологічна допомога в Латвії для дорослих повністю платна. Держава оплачує лікування зубів лише дітям до 18 років. Виключення становлять гігієнічні послуги та ортодонтія — ці послуги платні.

Щоб дізнатися де і як отримати безоплатні стоматологічні послуги для дітей потрібно зателефонувати за номером 8000-1234.

Психіатрична допомога

У Латвії психіатри (і дорослі, і дитячі) вважаються лікарями прямого доступу — щоб звернутися за їх консультацією не потрібне направлення від сімейного лікаря. Знайти психіатра можна, зателефонувавши на номер 8000-1234. Оператори НСЗ Латвії допоможуть знайти заклад та лікаря, запишуть на прийом.

Українські пацієнти можуть розраховувати на консультацію, спеціальні дослідження та виписку рецепта на необхідні ліки. За потреби пацієнта госпіталізують або нададуть амбулаторну психіатричну допомогу.

Також Латвія надає безоплатну психоемоційну підтримку дітям, підліткам та їхнім сім'ям. [Більше інформації є тут](#).

Допомога для важкохворих пацієнтів та тих, хто бореться з рідкісними захворюваннями

Українці, які хворіють на важкі та/або хронічні захворювання по приїзду до Латвії мають стати на медичний контроль до сімейного лікаря. Саме ці лікарі координують таких пацієнтів та пояснюють, як в Латвії лікується/контролюється їхнє захворювання.

Щоб знайти сімейного лікаря, потрібно зателефонувати на номер 8000-1234.

Більш детально про лікування рідкісних захворювань в Латвії читайте за [посиланням](#).